

DIRVA

Nr. 21

Vasaris-February 19, 1962

Cleveland, Ohio

SOVIETŲ SĄJUNGOS VIDAUS SUNKUMAI KIEK ATLEIDŽIA SATELITUS (Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Visi puikiai prisimename 1956 m. Vengrijos sukilimą ir jo žiaurų numalšinimą. Tačiau reikia atsiminti vieną sąlygą, iš dalies pateisinančią tos dramos aktorius -- Vengrija nėra savo likimo viešpats, nes Stalinas ir Rooseveltas saivališkai nusprendė jos likimą. Vengrija dabar negali nei mums parodyti savo tikro veido, nei laisvai pasirinkti draugus.

Marksizmas, atrodo, nepadarė gilių pėdsakų į vengrų sielą. Jų gyvenimo stilius liko vakarietiškas. Socializmas nesugebėjo panaikinti buržuazinių idėjų, pakeisti jas Spartos asketizmu.

Vengrija buvo ir tebėra neturtingas kraštas. Tai žinoma, nėra vien dabartinio jos režimo kaltė. Visuose tautos sluoksniuose siekiama ir stengiamasi pasivyti Vakarus, Vengrijoje nesijaučiama neapykantos turtingiesiems. Juos nenervuoja nei reti ameri-

koniški automobiliai, nei gražūs turistų bei privilegijuotų rūbai. Tik jie labai nori visa tai patys turėti.

Vienas pirmųjų komunistų žygių buvo panaikinti klases. Komunizmas norėjo patraukti savo pusėn vargšus. Vidurinioji bei turtingoji klasė buvo panaikinta, bet komunistai atsidūrė keblioje padėtyje -- gyventojams visko reikėjo atėmimas ir nusavinimas turtų nepakeitė masių padėties. Priešingai, panaikinimas senosios valdančiosios ir turtingosios klasės sustabdė, bent laikinai, gamybą ir tautos turtas mažėjo. Liaudies respublikos vyriausybė buvo labai greit priversta vadovautis ekonominiais reikalavimais -- piliečių lygybė buvo atidėta ir pirmasis tikslas tapo tik gaminti, investuoti, kurti.

Vyriausybė stengiasi pakelti pramonę, todėl plečia švietimą ir profesionalines mokyklas. Specialistų yra didelis trūkumas. Tat technikai bei laisvos profesijos nariai, kaip gydytojai, naudojami daug geresnėmis gyvenimo sąlygomis, negu plačioji masė. Jiems yra statomi geri, moderniški butai, duodami automobiliai. Jie, tie "nauji ponai" įgijo liaudyje didesnę autoritetą, kaip politiniai kadrai. Atrodo, kad socialistinis pasaulis bus supratęs ir sutikęs su tuo faktu, kad prieš įgyvendinant idealų socializmą -- visišką lygybę, turi kurti laiką egzistuoti luomas, išsiskiriantis savo gyvenimo būdu ir sąlygomis nuo masės. Tai yra, taip sakant, buržuazinis socializmo etapas.

Gyvenimo lygis Vengrijoje tebėra kur kas žemesnis negu Vakaruose. Valdžioje įmonėse darbininkas neturi jokios teisės nei į kapitalą nei į savo darbo vaisių (žinoma, išskyrus menką atlyginimą). Prancūzijoje, Vokietijoje ar JAV darbininkas toje srityje turi daug daugiau privilegijų. Įmonės viršininkas komunistinėje santvarkoje yra valstybės valdininkas ir jo autoritetas ir galia yra didesnė nei bet kurio Vakarų, kapitalistinio pasaulio boso. Socialistinė valstybė yra visiškai viešpats darbo ir turto, ji juos paskirsto savo nuožiūra. Tauta tegali tik sutikti ir klausyti.

Neseniai Vengrijos ministerio pirmininko pavaduotojas Gyula Kallai turėjo pasikalbėjimą su koku šimtu Vakarų ir Rytų kraštų laikraštinių. Per dvi valandas Kallai atsakinėjo į įvairius Vengrijos vidaus ir užsienio politiką klausimus. Viskas buvo paliesta: ir kardinolo Midzenty byla, ir politinių kalinių likimas, ir kunigų klausimas, ir taip žiaurios SSSR nustatytos Vengrijai

ekonominės sąlygos. (Rytų žurnalistai tylėjo).

Kallai atsakinėjo aiškiai, be išsisukinėjimų. Kodėl? -- Vengrija šiuo momentu "serga" industrializacijos liga. Pagal antrąjį Vengrijos penkmečio planą gamyba turi pakilti 65 nuošimčiais iki 1965 m. Tam tikslui reikia atitraukti iš žemės ūkio darbininkus. Ir jau 40 nuošimčių ūkininkijos perėjo į pramonę, bet tuo pačiu, reikia mechanizuoti ir žemės ūkį, reikia milžiniško kiekio mašinų, trąšų, technikų. O visko trūksta, visko reikia ieškoti užsienyje.

Pramonės srityje Vengrija neturi nei pakankamai žaliavos, nei energijos šaltinių, kaip anglis, žibalas. Reiškia, Vengrijos gyvenimo lygio pakilimas yra anksčiau surištas su jos užsienio prekybos galimumais. Nuo 1949 m. tie prekybiniai ryšiai vyksta iki 70 nuošimčių su SSSR ir jos sateilitais. Tai nepatarnauja Vengrijos interesams, nes Rytų bloke visur viršija paklausa. Suprantama, kad Bendroji Rinka būtų žymiai naudingesnė, galėdama parduoti Vengrijai trūkstantių prekių.

Vengrijos eksportuojamos prekės neinteresuoja Vakarų Europos, todėl reikėtų jai suteikti ilgametes paskolas, kurios padėtų Vengrijos pramonei išvystyti. Maskva oficialaus sutikimo neduoda, bet griežtai nesi-priešina. Iš to galima padaryti išvadą, kad SSSR turi drėgnų sunkumų savo vidaus politikoje.

Šiandien kažkas vyksta, anapus geležinės sienos. Tas "kažkas" verčia Sov. S-gą būti nuolaidesne prieš sateilitus. Ir tie, nors ir menki atpalaidavimai, duoda progų siekti socializmo nuosavais keliais, labiau priitaikytais krašto galimybėms ir taautos ypatybėms.

Destalinizacija buvo labai pavojingas ideologinis posūkis. Chruščiovas komunistų partijos XXII kongrese daug kalbėjo apie nepaprastą išsiplėtimą sovietinės įtakos. Bet tas išsiplėtimas turi ir antrą, tamsiąją medaliaus pusę. Ideologiniai komunizmo laimėjimai liečia dažniausiai nedasivysčiusius kraštus. Kiekvienas "prisijungimas" atneša ir vieno kurio vargingo krašto našą. Tada SSSR turi tam naujam "broliai" siųsti technikus, mašinas ir dažnai maisto produktus. O tai jau labai alina. (Nors ji duoda tik 15 nuošimčių kiek duoda JAV neišsivysčiusiems kraštams).

Iš kitos pusės Sov. S-ga bijo kiniečių ekspansijos į Sibirą, kurio milžiniški neapgyventi plotai traukte traukia alkstančias Kinijos mases. SSSR yra priversta ten sukcentruoti visas savo

Prezidentas J. F. Kennedy ir ateity laikysis Lietuvos okupacijos nepripažinimo

Amerikos lietuvių delegaciją, kaip jau buvo anksčiau pranešta, JAV prezidentas J. F. Kennedy Baltuose Rūmuose priėmė vasario 16 d. 12 val. Delegacijoje dalyvavo 20 žmonių. Jie buvo iš Lietuvių Bendruomenės Tary-

Delegacijos pirmininkas L. Šimutis delegaciją pristatė. V. Adamkavičius padėjo, kad šią svarbią lietuviams dieną delegacija priimama ir paprašė P. Grigaitį supažindinti su įteikiamo prezidentui memorandumo

prezidentas, yra žinoma Jungtinėse Tautose jo pasakyta kalba ir jo laikysena kolonializmo reikalu. Šio nusistatymo jis laikysis ir ateityje. Bet, prezidentas pastebėjo, kad bet kokių griežtesnių įsipareigojimų jis mums negali padaryti. Bet jis visuomet stovės už laisvės principą. Ir baigdamas prezidentas užtikrino, kad jis laikysis ir ateityje Lietuvos okupacijos nepripažinimo.

Baigus savo kalbą prezidentas su visais delegacijos nariais atsisveikino, buvo padaryta bendra nuotrauka ir spaudos atstovai padarė pasikalbėjimų su atskirais delegacijos nariais.

Dr. A. Nasvytis priėmimo metu rado progą ir prezidentui įteikė savo knygą "LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW". Prezidentas už knygą padėjo ir pažadėjo perskaityti.

Tą pačią dieną Amerikos lietuvių delegacija buvo pakviesta dalyvauti Lietuvos pasiuntinybės priėmimo, kurioje buvo sukviesta apie 400 svečių.

Reikia pasidžiaugti, kad Lietuvos nepriklausomybės šventė atitinkamomis iškilmėmis ir kalbomis buvo paminėta ir atstovų rūmuose ir senate.

TRUMPAI IŠ VISUR

BRITŲ GUIANŲ, kur buvo labai daug pavojaus, kad tuoj įsigalės nauja komunistinė santvarka, sukilo gyventojai pradėdami žiaurias demonstracijas. Jų pasekoje buvo iškelti nauji Anglijos kariuomenės daliniai. Aišku, kad Guianos paruošimas pilnam nepriklausomam gyvenimui nusi-

DIDELĖS AUDROS, siaučiančios tarp Anglijos ir Vokietijos, daro milžiniškus nuotolius. Vien Hamburge vanduo užliejo daug gatvių. Miesto centre vanduo pakilo net 6 pėdas. Per vieną naktį buvo evakuota 6000 gyventojų. Nuostoliai kol kas neapskaičiuojami dideli Bremenhavene ir kitur.

* POPIEŽIUS paskyrė 10 naujų kardinolų. Šiuo kartu naujai paskirtų kardinolų tarpe amerikiečių nėra.

* J. GLENN -- JAV astronauto skridimas dešimtą kartą, dėl blogo oro sąlygų, atidėtas iki vasario 20 d.

Valstybės Departamentas patvirtino paramą Lietuvos reikalui

Lietuvos pasiuntinys J. Kajeckas iš Washingtono prisiuntė Valstybės Departamento sekretoriaus D. Rusk raštą, pasirašytą vasario 13 d., kuriame sako-

"Minint Lietuvos atgimimo kaip laisvos ir nepriklausomos valstybės keturiasdešimt ketvirtą metinę sukaktį, siunčiu Jums, kaip Lietuvos atstovui, Jungtinių Valstybių vyriausybės ir tautos geriausius linkėjimus lietuvių tautai. Nors

jos nepriklausomybė buvo užgniaužta prievartinųjų jungimų į Sovietų Sąjungą, bet lietuvių tauta nepaliovė rodžiusi savo pasiryžimo išlaikyti savo idealus ir išsaugoti savo tautinį palikimą. Amerikos tauta gerisi Jūsų tautiečiais už šį atsidavimą laisvei. Jungtinės Valstybės, atsisakydamos pripažinti Sovietų įvykdytos Lietuvos aneksijos, pareiškia savo paramą Lietuvos reikalui ir savo tikėjimą, kad lietuvių tautą išsilaisvins".

RYTŲ VOKIETIJOJE TIK VIENAS GYDYTOJAS 8,000 GYVENTOJAMS

Rytų Vokietija, iš visų Europos kraštų, labiausiai kenčia dėl gydytojų trūkumo. Apskačiuota, kad nuo 1945 metų iš Rytų Vokietijos iki dabar yra pasitraukę 5000 gydytojų, kurie ten praktikavo, o daugelis

iš jų buvo užėmę atsakingas pareigas. Tat galima suprasti, kad tokią spragą komunistinis režimas negali užkaišioti ir žmonės nepaprastai kenčia dėl labai blogo medicininio aptarnavimo (Nukelta į 2 psl.)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

Maskvos vadai su nerimu žvalgosi į Pekiną. Jie nekant- raudami laukia pasirodant Mao Tsetungo ideologinės knygos, kurią jis rašo nuo 1958 metų, kai pasitraukė iš valstybės vado pareigų.

Kinų komunistai visad skelbė kitokį komunizmą, negu Maskva. Svarbiausias skirtumas, kad Stalinas revoliuciją pasaulyje įgyvendinti siekė, kaip Rusijoje, miestų proletariato pagalba, tuo tarpu Mao remiasi valstiečiais.

Kitas skirtumas metoduose. Mao nori išnaudoti dideles savo gyventojų mases, Chruščiovas jėgas koncentruoja į technikos pajėgumą.

Kinai, pritaikindami Mao naujus ideologinius principus, nori nustelbti sovietus Azijoje, Afrikoje ir Pietų Amerikoje. Tai aiškiai išdėstyta Pekino laikraščio vedamajame. Būtent:

"Kokią teoriją šiandien mes turime nagrinėti? Pirmojeilėj Mao -Tsetungo mintis. Vėliau galima paliesti ir leninizmo -marksizmo teoriją."

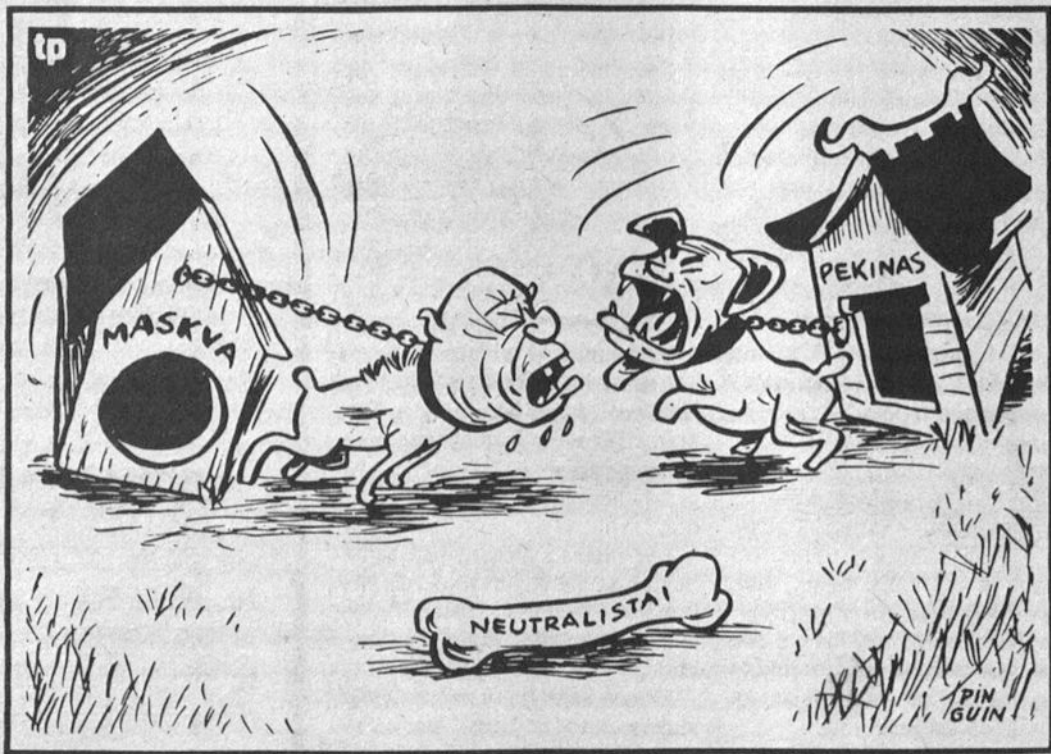
O kinų komunistų partijos agitacinis sekretorius celėms davė įsakymą: "Pradžioje Mao, paskui Marksą, Leniną ir Staliną."

Šios kinų pretenzijos prasi-dėjo 1951 m., kada centro ko-mitetas paskelbė:

"Rusų revoliucija yra klasiška imperialistinių kraštų revoliucija. Kinų revoliucija yra klasiška kolonialinių ir pavergtų kraštų revoliucija!"

Pagal Mao paruoštą ideolo-giją, Markso Kapitalas ir SSSR komunistų partijos istorija nustumiamos į antrą vietą. Štai dėl ko rusų komunis-tų vadai susirūpinę. Įtempimas dar labiau padidės, kai kinų propaganda pradės skelbti savo naują ideologiją Azijoje, Afrikoje ir Pietų Amerikoje.

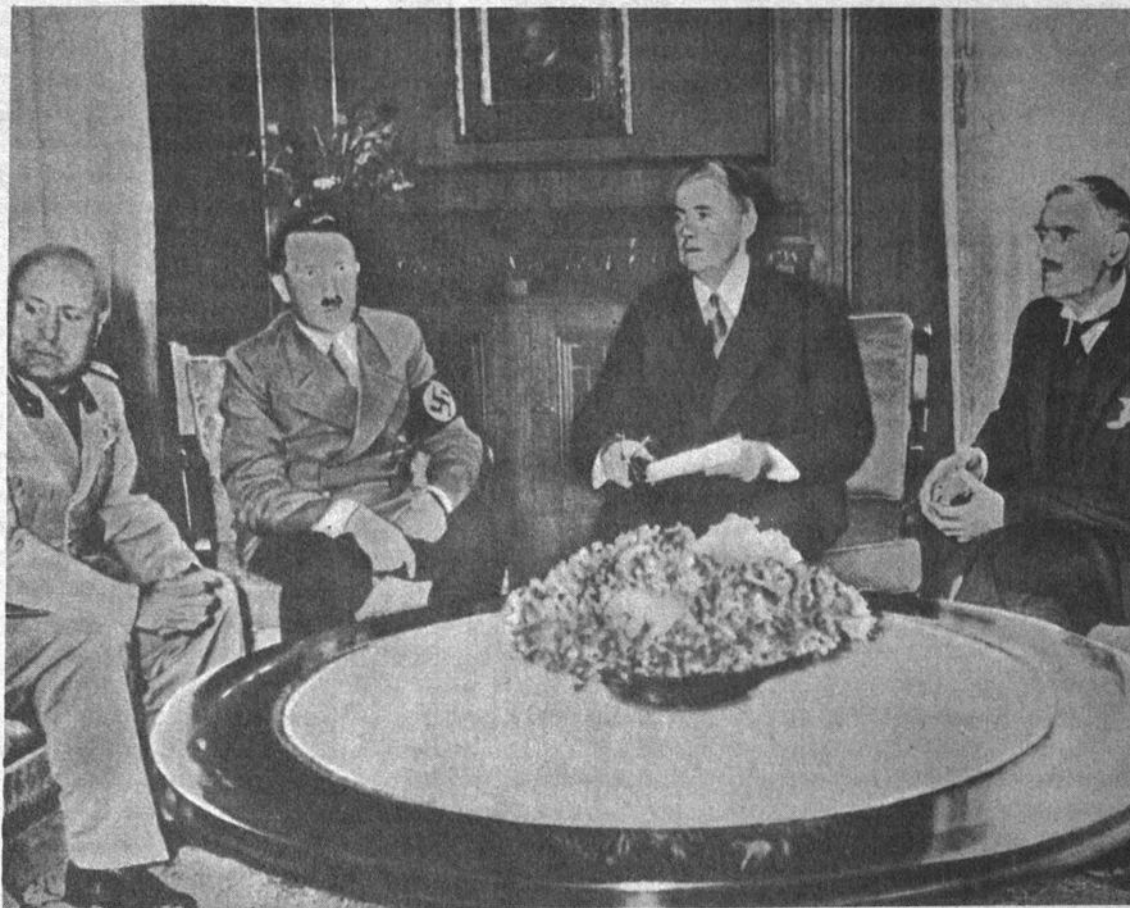
Bet būtų perdėta spekuliuoti ginkluoto konflikto tarp Maskvos ir Pekino galimybėmis, net jei ir tam būtų ženklų. Štai, pavyzdžiui, Pekinas iš Rusijos pasienio iškėlė keletą milijonų gyventojų, pakeis-damas patikimesniais, o Maskva savo pasienio gyven-tojams uždraudė sueiti į bet koki kontaktą su draugais ki-nais.

Šeimos ginčas...

Tadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E.Chicago, Ind.

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Mussolini, Hitleris, Daladier ir Chamberlainas 1938 m. rugsėjo 30 d. pasirašę garsųjį Muencheno susitarimą.

Jei Hitleris būtų laimėjęs karą...

(30)

Karas už 24 valandų... bet Chamberlainas išgelbsti Hitlerį

1938 m. rugsėjo 27 vakare Hitleris savo biure pradėjo diktuoti Chamberlainui laišką. Dr. Schmidt, pašauktas išversti laišką į anglų kalbą, sako, kad diktatorius traukėsi ir nenorėjo perskaityti paskutinio žingsnio.

8 val. 30 min. vakare anglų premjeras pasakė per radiją kalbą:

"Tai yra baisiausia, fantastiška, kad mes esame priversti kasti slėptuves dėl ginčo, kuris įvyko tolimame krašte tarp žmonių, apie kuriuos mes nieko nežinome!"

Didžiama anglų tą vakarą atsigulė įsitikinę, kad dvidešimt keturių valandų laikotarpyje prasidėjęs karas. Bet 10 val. vakaro Chamberlainas pasiekė Hitlerio laišką, kuriame jis rašė pasirodęs diskutuoti sudėtingo pavimo smulkmenas ir duoti garantiją dėl likusios Čekoslovakijos teritorijos.

Chamberlainas atsakė tuoju pat, siūlydamas susitikti su Prancūzijos ir Italijos atstovais.

Buvo iš anksto, įsitikinta kad Hitleris jokių būdų nesutiks su konferencija, kurioje dalyvautų Sovietų Sąjunga. Chamberlainas irgi nenorėjo rusų, nors Churchillis jam keletą sykų priminė, kad būsimame kare rusų dalyvavimas vakariečių pusėje bus svarbus dalykas. Bet Chamberlainas buvo įsitikinęs, kad jis taiką užtikrins Europoje, Hitleriui atiduodamas sudėtus.

Rugsėjo 29 d. vidurdienį Hitleris, kaip laimėtojas, priėmė Anglijos, Prancūzijos ir Italijos vyriausybų vadus.

Dar anksti rytą jis nuvyko į Kufstein, prie senosios austrų -- vokiečių sienos, pasitikti Mussolini, kad su juo aptartų konferencijos pagrindus. Traukiny, grįžtant į Muencheną, jis Mussoliniui aiškino pasinaudodamas žemėlapiu, kaip tiksliai likviduoti Čekoslovakiją. Arba konferencijoj tuoj pat bus susitarta, arba jis griebsis ginklo. Paskui priminė, kad visvien ateis momentas, kada Italija ir Vokietija turės bendrai kovoti prieš Angliją ir Prancūziją. Mussolini tokiu išveikė pritarė.

Bet Chamberlainas nesistengė prieš konferenciją susitikti su Daladier ir sutarti dėl vakariečių laikysenos šioj konferencijoje, kad atsilauktų prieš du diktatorius.

Kada konferencija prasidėjo 12 val. 45 min. vadinamose Fuehrerhaus patalpose, nieko nebuvo

premjerą palankiai priėmė Mussolinio pasiūlymus, padarytus realistinėje dvasioje. Chamberlainas irgi pritarė, pareikšdamas, kad jis irgi galvojęs apie panašų sprendimą.

Kadangi italų pasiūlymai buvo visų dalyvių priimti, reikėjo tik susitarti dėl kelių smulkmenų.

Prahos gyventojai okupantus pasitiko iškėlę kumštis ir verkdami. Laisvasis pasaulis juos buvo nusprendęs palaidoti...

dramatiško. Niekas jai nepirminkavo ir pasitarimai vyko be ceremonijų.

Anglų ir prancūzų premjerai net pateisino Hitlerio pažiūras. Konferencija pradėjo dirbti tikrumoje tik tada, kada Mussolini, kalbėjęs trečiuoju (Daladier kalbėjo paskutinis) pareiškė, kad pasiekus praktiško problemos sprendimo, jis turės raštišką pasiūlymą. Italų pasiūlymas, šiai konferencijai davęs ne tik darbotvarkę, bet ir pagrindines sąlygas, kuriomis vėliau buvo pasirašytas Muencheno susitarimas, tkrumoje buvo vokiečių išdirbtas. Tai turėjo kristi į akis, nes tekstas beveik žodis žodin sutapo su Hitlerio reikalavimais, kurie buvo atmetti Godesberge. Bet to tada nematė Chamberlainas, ne Daladier. Iš slaptuose archyvuose rastų užrašų aiškėja, kad prancūzų

Chamberlainas norėjo žinoti, kas padengs nuostolius Čekoslovakų vyriausybei valstybinių nuosavybių, kurios atiteks Vokietijai. Hitleris, kuris buvo susijaudinęs, nes negalėjo, kaip jo kolega Mussolini, laisvai sekti diskusiją, angliškai ir prancūziškai, įpykęs atsakė, kad tokių nuostolių mokėjimas nenumatytas:

-- Mūsų laikas per daug brangus, kad pradėtume diskutuoti tokias smulkmenas -- sušuko Hitleris Chamberlainui ir šis daugiau to klausimo nebekėlė.

1938 m. rugsėjo 30 d. po 1 val. ryto Hitleris, Chamberlainas, Mussolini ir Daladier (tokia eilės tvarka) pasirašė Muencheno susitarimus, kuriais buvo nuspręsta, kad vokiečių armija įžygiuos į Čekoslovakiją spalio 1 d., kaip Hitleris visą laiką sakė, ir baigs sudėtą okupaciją spalio 10 d. Hitleris gavo tai, kas Godesberge buvo atmetta.

Dabar liko sunkiausias uždavinys, apie susitarimą painformuoti auką -- Čekoslovakus. Tai nelietė Hitlerio ir Mussolini, kurie pasitraukė, palikdami šį vaidmenį atlikti Čekoslovakijos draugams -- Anglijai ir Prancūzijai.

Muencheno susitarimas vertė Čekoslovakiją atiduoti Vokietijai 28,600 kv. kilometrus ploto, kur gyveno 2,800,000 sudėtų vokiečių ir 800,000 čekų. Šioj teritorijoje buvo visos svarbiausios čekų tvirtovės, kurios sudarė stipriausią Europoj gynybos liniją, išskiriant galbūt Maginot liniją Prancūzijoje.

Bet tai dar ne viskas. Visa Čekoslovakijos geležinkelių, ke-

lių ir telegrafo bei telefono sistema buvo visiškai sugriauta. Pagal vokiečių oficialius duomenis Čekoslovakija neteko 66% anglų, 86% cheminių produktų, 80% cemento, 80% tekstilės, 70% geležies ir plieno, 70% elektros energijos, 40% medžių. Tauta, kurios pramonė visu spartumu augo buvo pasmerkta bankrotui.

Bet Chamberlainas dar nebaigė tartis su Hitleriu dėl pasaulio taikos. Pailsėjęs keletą valandų ir patenkintas savo darbo rezultatais jis iš naujo susitiko su Hitleriu jo bute, kad aptartų naują padėtį Europoje ir gavus mažų nuolaidų, kurios sustiprintų Chamberlaino politinę poziciją Anglijoje.

Pasak Dr. Schmidt, kuris buvo vertėju ir vieninteliu liudininku to nelaukto pasikalbėjimo, Hitleris buvo išvargęs ir neatidžiai klausėsi anglų premjero žodžių. Vokietija, pasakė Hitleris, bus duosni kiek tai liečia Muencheno susitarimų vykdymą, jei čekai pasirodys sukalbami ir nesukels naujų sunkumų. Jis nebombarduos Prahos, nes tai duotų nereikalingų civilių aukų.

Chamberlainas pasiūlė Hitleriui bendradarbiauti, kad baigus civilinį karą Ispanijoje, kur vokiečių ir italų savanoriai baigė padėti Francui laimėti karą, kalbėjo apie nusiginklavimą ir ekonominį Europos tvarkymą. Baigęs, iš kišenės jis ištraukė deklaraciją, pasiūlydamas abiems pasirašyti ir tuojau viešai paskelebtai:

"Mes, Vokietijos Fuehreris ir Didžiosios Britanijos ministeris pirmininkas, po naujo pasitarimo, kuris įvyko šiandien, sutarėme pripažinti, kad anglų -- vokiečių bendradarbiavimas Europai turi svarbios reikšmės.

"Mes laikome vakar pasirašytą susitarimą, kaip simbolį troškimo, kad mūsų kraštai niekad nepradėtų karo vienas prieš kitą.

"Mes nutarėme, kad šita pasitarimų sistema bus pritaikoma ir kitiems klausimams nagrinėti, kurie lies mūsų kraštus ir dėsiame visas pastangas pašalinti nesutarimams ir prisidėsime prie taikos išlaikymo Europoje."

Hitleris perskaitė deklaraciją ir tuoj pasirašė didžiausiam Chamberlaino malonumui. Hitleris tai padarė, sako vertėjas Schmidt, vien tik norėdamas padaryti malonumą Chamberlainui.

Anglijos ministeris pirmininkas davėsi apgaunamas. Jis nežinojo, kad Hitleris ir Mussolini buvo sutarę kovoti prieš Angliją.

Bet Daladier ir Chamberlainas grįžo namo triumfuodami. Chamberlainas, iškėlęs deklaraciją, kurią pasirašė su Hitleriu, linksmas šaukė, kad taika išgelbėta. Tik vienas jo kabineto narys Duff Cooper atsistatydino. Kada parlamente Churchillis, kritikuodamas Chamberlainą pasakė, kad Anglija padarė absoliutinį pralaimėjimą, turėjo nutilti, nes didžiama atstovų sukėlė protesto audrą, tikėdami, kaip ir Chamberlainas, Hitlerio geras noras.

Niekas kitas taip gerai nepramatė Muencheno sutarties pasekmių, kaip Churchillis.

"Anglija padarė absoliutinį pralaimėjimą. Mes esame prie katastrofos. Kelias į Dunojaus žiotis, kelias į Juodąją jūrą atidarytas. Viena po kitos Centrinės Europos valstybės bus įtrauktas į nacių politiką. Ir nemanykit, kad tai bus baigta. Ne, tai tik pradžia..." -- taip sakė Churchillis.

Bet jis tada nebuvo dar vyriausybės ir niekas neatreipė Didžiausias kaltininkas, be abejo, liks Chamberlainas, sutikęs vykti į Muencheną, tuo suardęs vokiečių generolams ir civiliams planą nuversti Hitlerį, kaip vėliau dėstė gen. Halder, dr. Schacht ir kt.

"Mes buvome pasiryžę, aiškino gen. Halder Nurembergo teisme, kad kariuomenė užims prezidentūrą ir ministerijas ir vėliau teismas bus atiduoti kaltininkai. Mums būtų pavykę. Bet štai atskrenda Chamberlainas ir karo pavojus pašalintas. Žuvo galimybės įgyvendinti perversmą."

Ar reikia suprasti, jei Chamberlainas nebūtų atvykęs, jūs būtų mėtę nuvertę Hitlerį? -- paklausė teisme kapitonas Harris.

"Viena ką galiu patvirtinti, kad viskas buvo paruošta perversmui. Bet negaliu garantuoti, kad jis būtų pavykęs."

RYTŲ VOKIETIJOJE TIK ...

(Atkelta iš 1 psl.)

vimo. Ir nėra jokių davinų teigti, kad medicininio aptarnavimo padėtis artimiausiais metais galėtų pagerėti. Lygiai, kaip negerėja ir Rytų Vokietijos žmonių aprūpinimas maisto gaminiiais ir būtino reikalingumo prekėmis.

Jei Rytų Vokietijoje dar bar vienam gydytojui išpuola 8000 žmonių, tai ligo-

niams reikalaujant kurios nors rūšies specialisto, toji padėtis dar kelius kartus blogesnė. Sakysim, vienam chirurgui išpuola 20,400 žmonių, o vienam akių gydytojui net 97,000 žmonių. O kiek išpuola ortopedui, tai beveik ne negalima apskaičiuoti. Jų telikę toks mažas skaičius, kad virš 50,000 tos srities ligonių, negali sulaukti jokio patarnavimo. O atsimenant, kad po karo yra likę labai didelis invalidų skaičius, taigi čia ir esanti pati didžioji medicininio aptarnavimo nelaimė. Negydomi invalidai labiau invalidėja ir krukiais besiramstančių skaičius auga, vietoj mažėjęs, kaip visuose kultūringuose kraštuose.

Ar Chamberlainas išgelbėjo Hitlerį? Ar tai tik vokiečių kairiškų pasiteisinimas po karo?

Nuremberge gen. Halder paaiškino, kad revoliucijos pasisekimas priklauso nuo trijų sąlygų. Pirmiausiai reikia, kad ji būtų vedama įsitikinusių asmenų. Antra, kad masė būtų paruošta remti revoliucijos idėją. O trečia, kad būtų parinktas tinkamas momentas.

Pirmoji sąlyga buvo išpildyta. Antroji taip pat. Trečioji irgi buvo geriausiai parinkta, nes už 24 valandų buvo laukiama karo. Bet Chamberlainui įsikišus, karas liko atitolintas.

Generolai negalėjo kelti revoliucijos prieš Hitlerį, kuris be kraujo lašo Vokietijai laimėjo naujas teritorijas. Masė tokiose sąlygose niekad nebūtų palaikiusi perversmo.

Šešioms mėnesiams praslinkus po Muencheno susitarimo, 1939 m. kovo 15 d. vokiečiai užėmė ir likusią Čekoslovakijos teritoriją. Hitleris triumfavo: damas įžengė į Prahą ir Čekoslovakija nustojo egzistuoti.

Kitame numery: PAKTAS SU STALINU.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE
PARAMA

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ
2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKAI
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA 5th. 2.98
5. CANADIAN WHISKY
8 metų senumo 5th. 3.98
6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
10. KIJAF VAYNAS 5th. 1.75
11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Čekų naciai paraduoja Prahos gatvėmis džiaugdamiesi, kad prijungė prie didžiosios Vokietijos...

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Sunku ereliu būti žvirblio nepraaugus

Nesu joks lenkų priešin, bet kai skaitau ar prakalbininkų klausau perdėjimų perdėjimus, vis manau, kad tai mes esam išmokę iš lenkų. Mat, jaunose dienose turėjau daug progų pavažinėti po taip vadinamą Lietuvą "Lenkiją" — Liaudą. Ten, tarp Nevėžio, Pociunėlių ir Dotnuvos, tuose dviriuose ir vienkiemiuose, daug esu prisiklausęs tų perdėjimų. O ir naciams "maloniai vežiojant" per daugelį kalėjimų, esančių dabartinės Lenkijos ribose, teko nemažai sutikti įvairių luomų lenkų ir taip pat klausyti tokių pat perdėjimų. Juos ir dabar nesunku atpažinti, tik gaila, kad juos jau rašo lietuvio rankos valdoma plunksna, ar sako lietuvio lūpos.

Pradėkime nuo žmogaus gyvenime didžiausio ir tragiškiausio įvykio — mirties. Kiek, tai įvykus, mes padarome perdėjimų. Susumavus atrodo, kad jei tai būtų teisybė, mes jau toliau vieni nei gyventi, nei ką geresnio dirbti, nebepajėgtume. O tačiau, kaip visi vėliau patiriame, gyvenimas eina, mirusių vietas užima kiti, spragos bemač užsilygina. O neretai ir taip būna, kad atėjusios jaunos jėgos ne tik prarastuosius atstoja, bet ir naujais keliais į didesnius laimėjimus prasiveržia. Rimta pagarba mirusiems ir nuoširdi talka gyviesiems — yra aukso vidurys, kurio niekam nereikėtų užmiršti.

Šiais laikais, kaip mes juos bevertintume, dauguma nori jausti ir matyti realų, tikrą vaizdą, kad ir ne visad malonų. Matyti tokį, kokį mums gyvenimas patiekia. Todėl ir visi tie išgražinimai, perdėjimai rašant biografijas, rengiant nusipelnusių žmonių minėjimus ir juose sakant prakalbas, dažnai išeina tikrai sacharininiai saldūs. Išeina tokie netikri, kad nežinai, kur pasibaigia žmogaus charakteristika ir kur prasideda apie tą žmogų sekama pasaka.

Neretai pokalbiuose tenka nugirsti, jei ką neišrinko į valdybą, ar kas išstojo iš organizacijos, tai ta organizacija sugrius ir jos veikla užsibaigs. Nė taip buvo, nė taip yra. Jei kuri organizacija dėl vieno žmogaus gali sugriūti, tai tokia ten ir organizacija. Geroj organizacijoje, į vieno pasitraukusio vietą, stoja kitas ir toliau darbą varo. Ir kiekviena rimta organizacija visada stengiasi prisauginti jaunų ir pajėgių narių, kad darbo grandis nenutruktų, o į ateitį prasitęstų.

Čia, keliais sakiniiais, mes užsiminėme apie perdėjimus, kuriuos be jokio reikalo darome ir kurie nei rimtos aplinkumos nesukuria, nei siekiamos garbės aureolės neuždeda. Tokie perdėjimai ir nedagalvoti pagražinimai tik daugeliui šypsena iššaukia.

Žinoma, iš mandagumo, mes gyvenime daug ką, ypač geroj nuotaikoj, turime kiek pagražinti. Bet ir čia yra saikas, kad mandagumas neišvirstų šypsena. Jei tuos perdėjimus pradėdam daryti tokiu laipsniu, kuris tikrąjį vaizdą taip išgrazina, kad ir pats savininkas jau jo nepažįsta, tai darom klaidą, kuri mūsų gyvenime jokio teigiamo vaidmens nevaizdo ir negalės vaidinti.

Gyvenimas eis savo vaga ir jis mūsų interesams tiek bus palankus, kiek mes patys savo išmintim ir darbu jį palenksim. O jis nė kiek į mūsų pusę nepalinks pasakas sakant ir nebūtus nuopelnus dalinant.

Man atrodo, kad už tą gyvenimo nerealumą lenkai savo duoklę istorijos įvykiuose vra su kaupu atidavę. Nesinorėtų, kad iš jų tokio nerealumo pramokę, ir mes kada nors tarp kryžkelių pravirkume, manydami ereliais esą, o saujoj nė žvirblio neturėdami.

B. G.

Jaunimas susirinkęs į Chicago Aukšt. Lituanistikos Mokyklos suruoštą Vasario 16 minėjimą.

BRANDŽIŲ GRŪDŲ RŪPESTINGA ATRANKA

Pavyzdys, kaip mokykloms minėti Nepriklausomybės šventę

J. GRABAUSKAS

Mokyklos dir. J. Masilionis kalba.

A. Lesniauskaitė deklamuoja Maironio "Nedaukel mūsų".

venti tarp eskimų, ar ir tubūtum eskimas?"

Kalbėdamas apie Nepriklausomybės šventės minėjimo prasmę, J. Masilionis negalėjo mokiniams pasakyti suprantamiau, kaip šiais žodžiais: "Tavo tėvai turi namą ar butą, kur jūs gyvenate ir tvarkotės, kaip jums patinka, gyvenate nepriklausydami nei nuo kaimynų, nei nuo pažįstamų ma-lonės. Bet štai į jūsų namą, jūsų butą įsiveržia plėšikai, tave išmeta į gatvę, o tavo motiną ten palikę kankina. Argi tu, geras savo tėvų vaikas, ramus sau eitim ir nueitum, neiškodamas pagalbos kankinamai motinai? Argi tu netgi pakeistum savo vardą ir pavardę, kad tik kas nors nepaklaustų: "Ar tik ne tavo namus plėšikai užpuolė, ar ne tavo motiną ten kankina?"

Direktorius kalbos pabaigoje nurodė, kad tėvynės priešams didžiausią malonumą suteikia mokinių vėlavimas į pamokas, lietuviškai nekalbėjimas ir panašios ydos, nes jos slopina tautybės sampratą. Jų vengimas ir yra mokiniams tinkamiausias būdas prisidėti prie kovos dėl laisvės.

Po minėjimo išgirsti mokinių komentarai buvo lygūs visuoti-

niam direktoriaus kalba pasigėrėjimo pripažinimui. Direkt. J. Masilionio kalba turėtų būti paskelbta spaudoje, nes ji turi klasikinę elementą lietuviybės išlaikymo užsieniuose klausimams nagrinėti savo aiškumu, suprantamumu ir realumu. Ji tada atvertų akis ir daugeliui esamų, buvusių ir būsimų tuščiaburnių. Kalbos mintys apleidžia privačios J. Masilionio nuosavybės ribas!

Likusi programos dalis buvo išpildyta C. A. L. mokyklos mokinių. Tai irgi naujienybė, anksčiau jokių būdu nelaukta. Čia pasireiškė R. Vasiukevičius (5A kl.) su Brazdžionio "Lietuva iš tolo", Barzdukaitė (6A kl.) pagrojo akordeonu, A. Balčiauskaitė (5B kl.) deklamavo Maironio "Vilnių", A. Lesniauskaitė (7A kl.) -- Maironio "Nedaukel mūsų", M. Pakalniškytė (8A kl.) -- M. Kuprienės "Tau, gimtoji žeme" ir M. Druga (8B kl.) paskaitė savo puikų straipsnį "Vasario 16 okupuotoje Lietuvoje".

Kiekvienam jų priklausytų atskiras pagyros žodis, nes jie pasireiškė gražiai, su įsijautimu ir nuoširdžiai. Taip juos sutiko ir auditorija, nes pajuto, kad čia sprendžiamas jau bendras mokinių prestižo klausimas, kad šilta nuotaika užšildė šaltą auditoriją. Kai pagaliau scenoje uždainavo mok. F. Strolis vedama dviejų klasių mokinių grupė, salėje jaunos širdies jausmai išsiliejo, daugelio mokinių lūpoms kartu su scena niūniuojant "Pražydo jazminai"! Suagusiems, jų tarpe ir čia raišančiam, tuo momentu kasnis užstrigo gerklėje...

Minėjimui sumaniai vadovavo U. Juodvalkis, 8 kl. mokinys. Šis pirmasis viešas Vasario 16 minėjimas mokyklos sienose galėtų būti geras pavyzdys ir mūsų veiksniams savo taupumu ir nuoširdumu. Jo rengėjams (mokyklos vadovybei, mokytojams ir tėvų komitetui) priklausė padėkos žodis už naujos krypties davimą. Tai buvo brandžių grūdų atranka iš dažnai aruodą nustelbiančių pelų. Jis buvo pilnai vertas Jaunimo Centro orumo ir jo šeiminkų istorinio lietuviybės reikalais idealizmo.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius
Blshop 2-1397

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką ducną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

Į TALKĄ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJAI

Tomas paskui tomą mūsų enciklopediją pastoviai, nugalėdamas visokias kliūtis, veržiasi pirmyn, jau į užmatomą pabaigą. Ruošiamieji spausdinimui tomai apims ypač daug Lietuvos miestų, miestelių ir bažnytkaimių. Mums rūpi ne tik patiekti jų senosios praeities aprašymus, bet ir tiksliai, pilnai pavaizduoti jų gyvenimą Nepriklausomybės metais.

Apie senovę galima užtikti žinių bibliotekose ir archyvuose, bet iš Nepriklausomybės ar okupacijų (sovietinių ir nacinų) laikotarpių tegalima tik trupinėliai sulesinėti iš pasitaikančių to me-

to laikraščio.

Iš okupacijos esančio krašto neliečiamas sulaukti jokių statistinių žinių. Belieka vienintelis informacijų šaltinis, tai laisvajame pasauly gyvenantieji lietuviai. Ypač gerai gali painformuoti buvusieji savivaldybininkai, policijos ir pašto tarnautojai ir mokytojai.

Į juos šis atsišaukimas daugiausiai ir kreipiamas. Laikykimės savo garbės pareigą prisidėti prie savo gimtosios vietovės, ar vietos, kurioje teko ištisus metus praleisti ir su ja susigyventi, gero aprašymo ir jos tokiu būdu tinkamo įamžinimo Lietuvių Enciklopedijoje.

Šiuo atsišaukimu kultūringuosius geros valios lietuvius yra prašoma tuo tarpu tik atsiilepti, žemiau nurodomu adresu, apie kurią vietovę sutinkama patiekti žinių, kai bus kreipiamasi.

Šia proga noriu viešai pasigėrėti, kad atsiranda viens kitas savanoris, kuris ir be prašymo pats pasiūlo suteikti žinių. Antai, tokiu būdu Pr. Narvydas suteikė žinių apie Skaisgirį, J. Jurgaitis pasiūlė tai padaryti apie Skaudvilę, J. Mikū-

nas suteikė labai tikslų ir plačią informaciją apie Pilviškį, mokytojas P. Bliumas aprašė Panevėžio mokyklas. Tai tik keli gražūs pavyzdžiai.

Redakcija būtų labai dėkinga ir už paskolintas fotografijas, kurios bus sugrąžintos nenukentėjusios.

Labai skubiai reikia žinių apie: Salaką, Salantus, Sasnavą, Seirijus, Seredžių, Siesikus, Skapiškį, Skiemonis, Skriaudžius, Skuodą, Smilgius, Stakliškes, Stulgius, Subačius, Survilijškį, Suvainiškį, Suvieką ir Sudargą.

Kiek vėliau už mėnesio - kito ateina eilė Šakiai, Šateikiai, Šašuoliai, Šatės, Šaukėnai, Šaukotas, Šeduva, Šiaulėnai, Šilalė, Šiluva, Širvintos, Šventoji, Taurėnai, Tauragė, Tauragnai, Telšiai, Tytuvėnai, Tryškiai, Truskava ir Tveriai. Po jų eina visi miestai ir miesteliai, prasi-dedantieji raidėmis U, V, Z ir Ž.

Atsiliepti prašome šiuo adresu: A. BENDORIUS 226 Logan St., Brooklyn 8, N. Y.

A. BENDORIUS

Vasario 10 d. Chicagoje įvyko Lietuvos Fondo organizatorių ir aukotojų susirinkimas, kuriame buvo išrinkta vieneriems metams Taryba iš 12 narių. Nuotraukoje susirinkimo dalyviai ir spaudos atstovai. Sėdi iš kairės: A. Kėželis, B. Babrauskas, J. Jasaitis, A. Rūgytė, dr. A. Razma, T. Blinstrubas, G. Balukas. Stovi: J. Vaičiūnas, A. Antanaitis, V. Šmulskytis, D. Bielskus, A. Kareiva, dr. B. Poškus, J. Vaineikis, J. Švedas, J. Breivė, S. Daunys.

V. Noreikos nuotrauka

LIETUVIŲ FONDAS LAUKIA JŪSŲ

1962 — Maironio metai tebūnie Lietuvos Fondo įsivertinimo metai. LF kreipiasi į kiekvieną lietuvių širdį, primindamas, kad lietuviškos kultūros išlaikymas yra mūsų visų reikalas. Asmeniškai esame jau pakankamai įsivertinę, tai vienkartinę stambesnę sumą paskirti bendrajam mūsų tautiniam reikalui nėra vienam neturėtų būti per sunku.

Bendra dešimties tūkstančių supratingų lietuvių talka lengva bus sukaupti visą milijoną dolerių, kurie, saugiai ir pelningai investuoti, kasmet duos keliasdešimt tūkstančių dolerių pelno, o pats kapitalas liks neliečiamas. Tos paramos nuolat reikalingos visos lietuvių kultūros sritys: lietuviška knyga, mokykla, menas ir jo skatinimas, taip pat globa vargan patekusių didžiai reikšmingų ir nusipelnusių mūsų tautos veikėjų ar mokslininkų, kurie ne mums, bet kuriems mes, visa tauta ar jos dalis, jaučiamės skolingi.

Ne visi esame lygiai pajėgūs: vienam sunkiau yra paskirti šimtinę negu kitam tūkstantinę. Todėl kiekvienas turi nuoširdžiai apspręsti aukos dydį pagal savo išgales. Geros valios tautiečio, kuris LFondui tepajėgs skirti dešimkę, auka bus taip pat maloniai priimta. Bet, suprasdamas lietuviško reikalo svarbumą ir visuotinumą, kiekvienas prašomas savo įnašą nesumenkinti. Jau pirmaisiais metais svarbu yra sutelkti didesnes sumas, kad iš kapitalo galima būtų gauti stambesnes pajamas, kurių paskirstymas metų pabaigoje sudarytų visiems rimtą įspūdį ir tuo būdu parodytų LFondo reikšmingumą ir reikalingumą.

Lietuvių Fondas kreipiasi ne tik į pavienius asmenis, bet ir į organizuotą visuomenę. Sąmoningieji organizacijų nariai prašomi iškelti susirinkimuose Lietuvos Fondo reikšmę ir pasistengti organizuoti bei įpareigoti. Jau turime šviesių pavyzdžių, kur organizacijos entuziastiškai nutarė LF paskirti po tūkstantinę. LF ypačiai daug tikisi iš Liet. Bendruomenės apylinkių. LB veikėjai, pažindami savo apylinkės pajėgesnius lietuvius, turėtų betarpiškai pakalbinti ir paraginti juos tapti LFondo nariais, paskiriant vienkartinę didesnę įnašą. Jeigu kam būtų patogiau ar lengviau laisvu noru nusistatytą auką įnešti ne iš karto, bet dalimis. LFondui tatau nesudaro skirtumo nei apskundimo.

Už kiekvieną auką LFondas yra dėkingas.

Ligi šiol LFondui jau įnešta keliasdešimt tūkstančių dolerių. Be to, yra eilė asmenų, kurie pasižadėjo artimu laiku atsiųsti savus įnašus. LF nariams, aukojusiems LFondui bent šimtinę, organizatorių buvo išsiuntinėta kvietimai atvykti į susirinkimą vasario 10 d. Tame susirinkime, dalyvaujant taip pat LBendruomenės ir spaudos atstovams, išrinkta vieneriems metams LF Taryba, kurią sudaro 12 narių: pirm. dr. Ant. Razma, vicepirm. dr. Ged. Balukas, sekret. Ben Babrauskas, St. Barzdukas, T. Blinstrubas, Z. Dailidka, A. Kareiva, dr. V. F. Kaunas, dr. B. Poškus, A. Rūgytė, V. Šmulskytis, J. Švedas.

LF Taryba artimiausiam savo posėdyje sudarys administracinius LF organus: Valdybą, Investavimo Ko-

misiją, Informacijos Komisiją ir kt. Ši taryba ir jos išrinkti organai tvarkys LF reikalus ne ilgiau kaip 15 mėnesių, kada pagal LF įstatus visuotiniame metiniame LF susirinkime bus išrinkta nauja Taryba.

Netrukus sudarysima LF Valdyba paskelbs LF pinigų vajų, tačiau jau dabar visi prašomi siųsti aukas į vieną iš šių bankų:

Lithuanian Foundation No. 89463, Standard Federal Savings & Loan Ass'n, 4192 Archer Ave., Chicago 32, Ill. Arba:

Lithuanian Foundation No. 17192, St. Anthony Savings & Loan Ass'n, 1447 So. 49 Court, Cicero 50, Ill. Arba:

The Superior Savings & Loan Ass'n, 6712 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Account No. 20656.

LFond Taryba
Pirm. Dr. A. Rama,
Skr. Ben. Babrauskas

LIETUVISKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę
.....
Nurodykit adresą: Name
.....
No. Street City State

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

MININT PRIEŠ 25 METUS RYGOJE PASIEKTAS PERGALES

Šiomet minėtina viena neeilinė sportinė sukaktis. Tai 1937 m. Rygoje įvykusiose Europos krepšinio pirmenybėse, kuriose Lietuvos krepšininkai pergalingai laimėjo pirmąją vietą. 1962 m. nuo šių garbingų krepšinio pergalų sukanka 25-ri metai.

Čia nieko daug nenagrinėsime ir nepiršime sumanymų šiai sukakčiai paminėti. Tinkamas sumanymas jau paskelbtas spaudoje. Jį tereikėtų sujungti su 25-rių metų sukaktimi. Yra sumanymas šiemet pasiųsti mūsų krepšinio rinktinę į Europą. Norėtusi tvirtinti, kad toks žygis bene būtų pats prasmingiausias sukakties paminėjimas.

Apie kalbamą išvyką tikriausiai susidarys įvairių nuomonių. Bus ir už, bet bus ir prieš. Kiekvieno valia vienaip ar kitaip galvoti. Vieną nuomonį štai patiekiamė Dirvos skaitytojams. Su keliais klausimais buvo

Mūsų krepšininkai po 1937 m. pergalų Rygoje.

Tik jokių būdu ne šiais metais, nežūrint 25 m. sukakties nuo pergalų Rygoje. Ir tai, manoma, dėl visos eilės rimtų priežasčių.

--Lankantis Pietų Amerikoje ir grįžus į J. A. V., jūs lai-

tynės sutraukia daugiau 10,000 žiūrovų Paryžiuje. Kitoose miestuose 3000 - 4000. Kadangi lietuviai krepšininkai ten labai populiarūs, tai lietuvių rinktinė iš Amerikos ten žiūrovų netrūktų, daug priklausys nuo parinkto laiko ir miestų.

--Toks skaičius žiūrovų, atrodo, turėtų atnešti nemažai pajamų. Kažin, ar iš rengėjų galima tikėtis tam tikros dalies pelno?

--Savaime aišku, kad iš rengėjų būtų galima gauti nemažą dalį pelno. Kiekvienu atveju, žymiai daugiau, kaip Pietų Amerikoje.

--Nuo išvykos į Pietų Ameriką jau spėjo prabėgti 2 1/2 metų. Per tą laiką mūsų krepšinio komandų sudėtis pakito. Kaip vertintumėt dabartinį mūsų krepšinio lygį, palyginus jį su 1939 m.?

--Neteko matyti paskutiniųjų pirmenybių Toronte, todėl nežinau, kaip Rytų apygardos ir Kanados komandos šiuo metu atrodo. Vidurinių Vakarų komandų bendras lygis yra smarkiai kritęs, tačiau pavienių žaidėjų turime gan geros klasės. Ypač nemaža tikėtis galima iš Modes-tavičiaus, Gacio, Brazaičio --Clevelando Žaibas, Augiaus, Burkauskos -- Chicagos Aras ir dar keletos jaunių. Kiek subrendę ir įgavę patyrimo, jie puikiai galėtų atstoti į Škajisgrio (šiuo metu net Amerikos krepšinyje pasiekusio viršūnės), Varno, Valaičio, Žvinačio gretas.

--Na, o jei pabandytume spėlioti. Sakykime, iš pačių pajėgiausių krepšininkų sudaroma rinktinė ir ji nuvykusi į Prancūziją susitinka su tenyksių miestų rinktinėmis bei pavienėmis komandomis. Ar galima tikėtis laimėjimų tokiuose susitikimuose?

--Žinoma. Tik parsivežti tiek pergalų, kaip iš Pietų Amerikos, tai jau reiktų visu 100% pilnos rinktinės.

--Ką dar galėtumėt ypatingesnio pareikšti, kalbant apie planuojamą išvyką į Europą?

--Išvyka į Pietų Ameriką buvo gera pamoka. Reikia tikėtis, kad šiai kelionei (jei tokia kada įvyks) būtų iš kiekvienos klaidos pamokytas.

Ačiū Vytautui Grybauskui už pareikštą mintį. Tikime, kad jos bus įdomios sportuojančiam jaunimui ir bendrai Dirvos skaitytojams.

PTR, P.

Kelios iš daugelio straipsnių antraščių, atspausdintų 1959 m. mūsų krepšininkams besilankant Pietų Amerikoje.

kreiptasi į Vytautą Grybauską. Jam 1947 m. teko dalyvauti tremties krepšinio išvykoje į Prancūziją. Tąsyk lietuviai krepšininkai, iš 16 žaistų rungtynių 15 laimėjo. Ir tik vienas, žaidžiant Lyon mieste prieš Prancūzijos meistrę, pralaimėjo vienu tašku.

1949 m. V. Grybauskas apsigyveno Prancūzijoje ir įsijungė į Mulhausen F. C. eilės, kur teko treniruoti klubo krepšininkus ir kartu žaisti komandoje. 1953 m. V. Grybauskas vadovaujama komanda, žaisdama valstybinėse krepšinio taurės varžybose, iš 600 komandų užėmė 2-ą vietą. Baigminėse rungtynėse, dviejų taškų skirtumu, pralaimėta tai pačiai Lyon komandai. Išvykstant į J. A. V., už nuopelnus sportui, V. Grybauskas apdovanotas Prancūzijos vyriausybės.

Šioje Atlanto pusėje V. Grybauskas žaidė New Yorko ir Rochesterio lietuvių komandose. 1959 m. jis vadovavo lietuvių krepšinio rinktinėje viešėjusioje Pietų Amerikoje.

--Šiomet, kaip žinote, numatoma mūsų krepšininkų išvyka Europon. Idomu, kokia jūsų nuomonė šiuo reikalu? Konkretiškai tariant, ar toks užsimojimas sveikintinas ir remtinas, ir ar tokia kelionė pasitarnautų mūsų sportininkams ir bendriesiems reikalams?

--Užsimojimas sveikintinas ir remtinas. Ir nėra kalbos, kad tokia kelionė duotų nemažiau, kaip kelionė į Pietų Ameriką.

**Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!**

kais informavote Prancūzijoje gyvenančius savo bičiulius, kurie artimai susirėšę su sportine veikla. Berods, net Prancūzijos sportinėje spaudoje, jūsų dėka, tilpo žinių, skelbiančių išvykos pasekmes. Idomu, ar jūs gautuose laiškuose nebūdavo užuominų ir pasiūlymų mūsų kraštiečių ir pasiūlymų mūsų krepšininkams apsilankyti tame krašte?

--Taip, mūsų kelionė Pietų Amerikoje prancūzų spaudoje buvo teigiamai atžymėta. Tuoj gavau pasiūlymų panašią kelionę suorganizuoti Prancūzijoje, Šveicarijoje, Belgijoje, eventualiai Italijoje ir Vokietijoje.

--Jūs ir dabar palaikote ryšį su Prancūzijos ir kitų valstybių krepšininkais bei sporto darbuotojais ir sekate Europos sportinę spaudą. Sakykite, koks dabartinis, kad ir tokios Prancūzijos krepšinio lygis?

--Šiuo metu Prancūzijos krepšinis yra truputį kritęs. Tačiau neužmirškime, kad tiek Europos pirmenybėse, tiek Olimpiadose žaidimuose, tiek ir pasaulio pirmenybėse, Prancūzija visuomet klasifikavosi pirmame dešimtuoke. O be to, gerų komandų skaičius yra žymiai didesnis, negu 1947 m. išvykos metu.

--Na, o koks gi krepšinio populiarumas Prancūzijoje? Kiek, pavyzdžiui, sutraukia žiūrovų rungtynės su užsienio komandomis ir kaip reaguoja spauda?

--Krepšinis Prancūzijoje yra labai populiarus. Geros tarptautinės ar tarpvalstybinės rung-

MORE FOR YOUR SAVINGS
at the 71 convenient banks of

4% ON SAVINGS DEPOSITS
REMAINING 12 MONTHS.

On deposits remaining less than 12 months, the former 3% will be increased to 3 1/4%.

When Money is a Must, Your Closest Friend is

Cleveland Trust

Ohio's Largest Bank and Trust Company

Member Federal Deposit Insurance Corporation

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Proga nuvykti Chicago! Vasario 24-25 d. Chicagoje įvyksta Vidurvakarių Sporto Apygardos prieauglio klasių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

Clevelando sportininkai į šias varžybas vyksta specialiai nusamdytu autobusu.

Nuo sportininkų atlieka keleto vietų autobuse, todėl kas norėtų vykti į Chicago, gali labai prieinama kaina pasinaudoti. Autobusas yra labai modernus ir patogus.

Išvykstame, penktadienį, vasario 23 d., 5:30 val. vak.

Iš Chicago atgal išvažiuojame apie 2-3 val. po pietų, sekmadienį.

Suinteresuoti prašomi kreiptis telefonu į A. Biejskų 851-0669, ar E. Vodopalieneį LI 1-4623. Nevėliau,

kaip iki pirmadienio vakaro.

• Jonas Kazlauskas pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

Parengimų kalendorius

VASARIO 24 D. Lietuviams budžiams remti valdyba Čiurlionio namuose rengia užgavėnių blynų balių.

KOVO 3 D. Dainavos Ansamblio koncertas -- Slovėnų Auditorijoje, Rengia LB Clevelando I apylinkės valdybą.

KOVO 10 D. Šv. Jurgio par. salėje, p. Stasiūnaičiai rodys lietuvišką filmą. Rengia BALFas.

KOVO 11 D. Lietuvių salėje Neringos Skaučių Tunto rengiama Kaziuko Mugė.

KOVO 11 D. 4 v. p.p. Čiurlionio ansamblio namuose studentų ateitininkų metinė šventė.

BALANDŽIO 8 D. Čiurlionio ansamblio namuose Lietuviai Budžiai ruošia Maironio 100 metų gimimo sukakties minėjimą.

BALANDŽIO 28 D. 1962 m. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 5 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncertas -- vakaras Naujosios parapijos salėje.

1962 m. GEGUŽĖS 12 D. Dirvos jaunųjų talentų varžybų koncertas Slovenian Auditorium.

1962 m. RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!

DETROIT

JIE NORI ĮSIGYTI NAMUS

Detroito lietuvių namams pirkti paskolino 500 dol. St. ir E. Račiūnaičiai, 300 dol. F. Blauzdys, 250 dol. J. Butkus.

Po 200 dol.: J. Atkočaitis, A. Atkočaitis, S. Barvydas, Dr. J. Brundza, C. A. Nausėda, P. J. Padolskis, A. Pašukonis, F. Rugelis, O. Č. Šadeikai, A. V. Šurkai, J. Šidagis, A. Simonaitis, V. Perminas, S. Verekojis, V. Valiukėnas; 150 dol. J. V. Markavičius;

Po 100 dolerių: A. Ambrozė, P. Augustaitis, J. Baublys, A. Blūdžiūsis, J. Bražiūnas, P. Bronskis, V. Bajelis, M. Bokauskas, A. Burkūnas, K. Balys, V. Bauža, P. Balynas, Skautų Baltijos Tuntas, A. Bajerčius, J. Bagužis, T. B. Čiunkai, J. Černius, J. Černiauskas, P. Dailinis, K. Daugvydas, J. Develinis, H. A. Dūda, J. M. Damašiai, V. Dalindavičius, S. Dryža, Detroito Šaulių kuopa, Detroito L. S. S. 116 kuopa, V. Gražulis, J. Gerulaitis, A. Gumbrys, K. Gogelis, Dr. E. Gurskis - Paužienė, A. Grohoski, L. Grūnovas, Gabijos Tuntas, J. Gaižutis, J. Ignatavičius, M. Juodžiukienė, M. Janulaitis, J. Jonynas, V. Jocys, K. Jurgutis, V. Jomantas, V. Jodinskas, A. Jodinskas, S. Kumsėvičius, K. Klepeckas, E. Kilikevičienė, V. Kavaliukas, P. Kučinskas, V. Kankalis, P. Katinas, V. Kriaučiūnas, C. Kaukoris, P. E. Konce, M. Konce, J. Kirvelaitis, E. S. Lungys, F. A. Lelys, A. Lukas, R. Liaudanskas, A. Lekutis, A. Musteikis, A. Mateika, J. Mitkus, P. Misiūnas, P. Marčiukaitis, E. Molis, J. Mūrinas, Dr. V. Misiūlis, N. Miškinis, W. Marozas, J. A. Misiūnai, A. Mickevičius, F. Motuzas, Dr. D. Naikauskienė, P. Pagojus, V. Petrulis, A. Putna, J. Paulikas, B. Polikaitis, L. D. Petronis, J. V. Pleskai, L. Pečiūra, Dr. A. Pakalnis, J. Paškus, A. A. Petrauskai, P. Rukštelė, J. Rekašius, V. Radzevičius, K. Ražauskas,

Lietuvaitė biliardo čempionė

Brookfieldas, 1 vakarus nuo Chicago esantis miestelis, anksčiau buvo garsus savo dideliu zoologijos sodu. Dabar jis kiek plačiau pagarsėjo sužinojus, kad jame gyvena JAV studentų biliardo čempionė Anne Šidlauskaitė (rašoma Šidlauskas).

Ši 19 metų amžiaus Indijanos universiteto Bloomingtone studentė, paskutiniiais mėnesiais susilaukė nemaža reklamos Amerikos didžiojoje spaudoje bei televizijoje. Apie ją senesniai plačius aprašymus su nuotraukomis patalpino visi Chicago laikraščiai. Taip pat teko gauti iškarpų iš kituose miestuose išsėdintų laikraščių, kuriuose ši malonios išvaizdos lietuvaitė buvo paminėta.

Išgarsinta spaudoje ji turėjo progos pasirodyti ir televizijoje per CBS tinklą vasario 12 d. Ji čia buvo viena iš dalyvių "To Tell The Truth" programoje ir laimėjo 750 dol. Čia buvo nupaskoti jos atsieimai ir 4 spėjimų grupė turėjo iš paduotų faktų išrinkti ją iš trijų merginų tarpo. Ją atpažino tik vienas spėjikas, o kiti 3 suklydo ir tai jai atnešė 750 dol. (3X250 dol).

Anne čempionės vardą laimėjo praėjusiais metais Kansas valstijos un-te įvykusiose finalinėse varžybose. Nors ji biliardą žaisti pradėjo būdama 9 metų amžiaus, tačiau vėliau nedaug praktikuodavosi. Kaip ji pasakoja, laimėjimas jai atiteko gana netikėtai.

Šiemet ji vėl žada ginti čempionės titulą varžybose, kurios įvyks kovo mėnesį jos universitete Bloomingtone. Čia Anne vadovauja šių varžybų rengimo komitetui.

Anne yra netik neblogo biliardo žaidėja, bet ir studentė. Ji studijuoja "vyrišką" šaką -- sąskaitybą (accounting) ir gauna gana gerus pažymius. Dabar eina antrieji jos mokslo metai universitete.

Savo išvaizda ji yra tipiška lietuvaitė, ką, žinoma, galima atspėti ir iš nesutrumpintos bei nesuamerikonintos pavardės.

Tenka pažymėti, kad jos tėvas -- Frank, kuris irgi jau yra gimęs šiame krašte, neblogo kalba lietuviškai. Visa Šidlauskų šeima palaiko glaudžius santykius su lietuviais, gyvenančiais aplinkiniuose Berwyno ir Cicero miestuose.

Nors biliardas Amerikoje nėra populiarus sportas, bet vistiek malonu, kad šio krašto studentų nugalėtoja šioje šakoje yra lietuvaitė.

Ed. Šulaitis

P. Stanionis, V. Šlikas, K. Srauskas, V. Šarka, J. Šuopys, A. Suakauskas, K. Stašaitis, J. Šepetys, V. Slušnys, M. Šnapštys, J. Spreinitis, Dr. P. Šepetys, Dr. J. Šidagis, A. Smagrauskas, J. Talevičius, M. V. Tyčiai, J. Tamošiūnas, K. Urbšaitis, V. Z. Urmanavičius, V. S. Urbanai, M. Vitkus, Dr. O. Vaitas, P. Vaicekauskas, L. Vaišvila, L. Vyčius, P. K. Variiai, A. Vaškėlis, S. Vesgelevičius, P. Vaitekūnas, X. K. Žalneraitis, V. Žemaitis, P. Žukas.

Po 50 dolerių: M. Būrokas, J. B. Beržanskai, J. Kučinskienė, J. Kučinskas, J. Kriščiūnas, A. Leparskas, J. Mačiulaitis, V. Mileris, V. Petrauskas, A. Petrulis, A. S. Skorupskas, A. Valevičius, J. Vitas.

Po 25 dolerių: A. Arlauskas, J. Augaitis, V. Bauža, kun. B. Dagilis, B. Glatkauskas, L. Heiningas, J. Kinčius, A. Martišius, A. Nakas, A. R. Plepiai, J. Petrulionis, A. Baguckas, E. Reklis, J. Stašys, kun. W. Stanevičius, J. Simaitytė, S. S. Smalenko, A. S. Vengraičiai, P. Vedeika. Kiti mažesneis sumomis.

Visi paskolinusieji mažiau kaip po 100 dol. yra pasižadėję paskolą papildyti iki 100 ir daugiau. Pinigų skolinimo vėjus ir toliau vykdomas didžiu pasiryžimu. Tikima, kad tokių neatsiras, kurie namų pirkimo idėjos neparemtų, nes nuosavi namai visų bendras ir gyvybinis kultūros bei lietuviybės išlaikymo reikalas.

K. JURGUTIS

Chicago Lietuvos Istorijai, kurią leidžia Aleksas Ambrosė, reikalinga medžiaga apie naujųjų ateivių veiklą. Paveiniai asmenys, įvairios draugijos bei kitokio pobūdžio vienetai, kurie nori, kad jų veikla būtų knygoje atžymėta, turi galimai greičiau siųsti medžiagą to skyriaus redaktoriumi Edwardui Šulaičiui, 1320 So. 48 Ct., Cicero 50, Ill., telef. OL 6-1357.

Cicero Life, didelio tiražo laikraštis, skirtas vakarui nuo Chicago esantiems miestams, vasario mėn. 11 d. laidoje įdėjo ilgoką (100 eilučių) Edvardo Šulaičio rašinį, pavadintą "American - Lithuanians to Celebrate Independence". Čia yra plačiai nušviečiama Lietuvos praeitis, jos dabartinė padėtis bei Amerikos lietuvių pastangos ją išlaisvinti. Taip pat yra minima, kad vasario mėn. 16 d. Chicago burmistras paskelbė Lietuvos dieną. Toks ilgas straipsnis apie Lietuvą šiame laikraštyje tilpo pirmą kartą.

OFICIALUS ATIDARYMAS

Mūsų naujų baldų namų

6 dalių MIEGAMASIS, importuotas... reg. \$495, dabar — \$299.00.

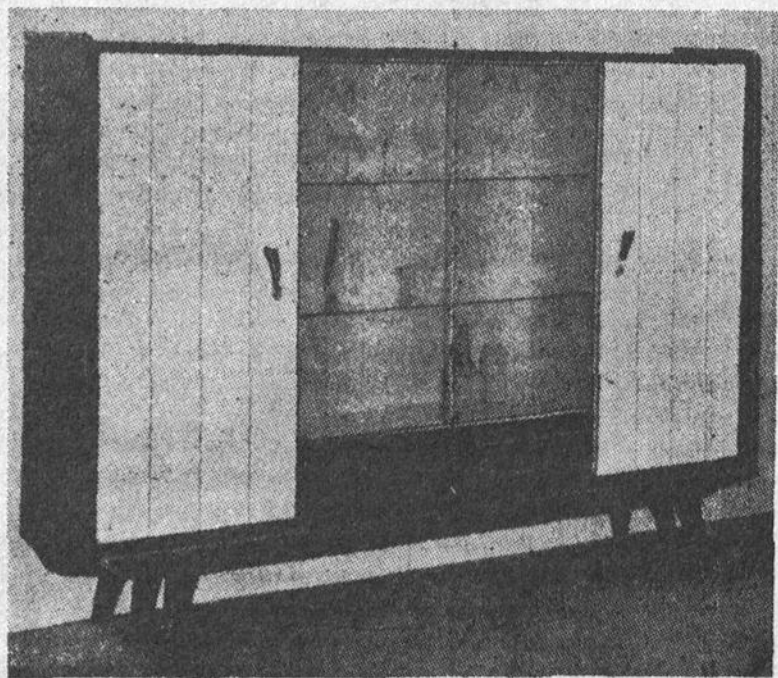
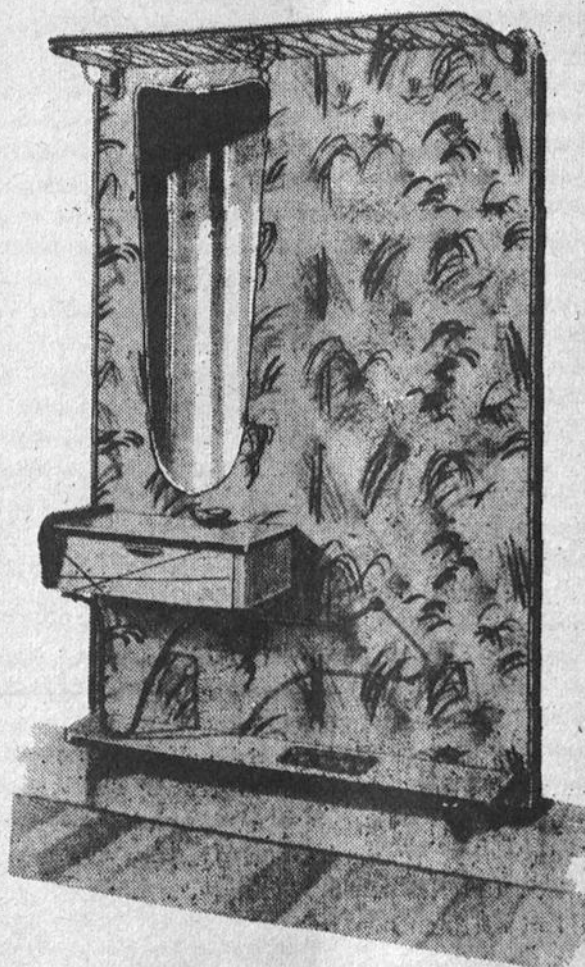
6 dalių SOFA, importuota, patogi vilnė medžiaga aptraukta... reg. \$995, dabar — \$745.00.

IMPORTUOTOS LEMPOS... nuo \$5.95 vertės.

GRINDŲ RŪBINĖS 30 įvairių rūšių, spalvų ir dydžių nuo \$59.00 vertės.

GYVENAMO KAMBARIO BUFETAS RIEŠUTO IR AŽUOLO MEDŽIO, DVIEJŲ DYDŽIO, nuo \$249.00.

APLANKYKIT PASIŽIŪRĖTI IR ĮSIGYTI PAČIŲ GRAŽIAUSIŲ BALDŲ UŽ PIGIĄ KAINĄ.

KEIL & KRIST, INC.

VOKIŠKŲ BALDŲ IMPORTERIS

5784 Ridge Rd.
prie Snow Rd.
Tel. TU 6-4455

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

SAVE BY MAIL
POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **J. Žmuidzinai**, nuo 1930 m. dirbęs Lietuvos diplomatinėje tarnyboje ir paskutiniu metu gyvenęs Montrealyje, paskirtas Lietuvos konsulu ir persikėlė į Toronto. Jis pasiekiamas šiuo adresu: 153 Evelyn Ave., Toronto, Ont., Canada.

• **Adv. R. Skipičiui**, Lietuvojeėjusiam daugelį atsakingų pareigų ir dabar gyvenančiam Chicagoje, sausio 31 d. suėjo 75 metai amžiaus. Šiuo metu suaktyvininkas toliau rašo savo atsiminimus.

• **Juozas Kapočius**, Lietuvos Enciklopedijos leidėjas, su dukterimis Birutė ir Rita, kurios dirba lėktuvų bendrovėje, skrenda aplankyti Anglijos, Vokietijos ir Italijos.

• **Dirvos bendradarbių susirinkimas** Chicagoje įvyks vasario 25 d. (sekmadienį), 3 val. po pietų, Dubysos svetainėje — 2548 West 69 Street.

• **Kanados Lietuvių Bendruomenės** rinkimai įvyks balandžio 29 d. Kandidatų sąrašai turi būti sutvarkyti iki kovo 15 d. Rinkimų komisija pasiekiamas šiuo adresu: J. Adomaitis — 591 Gerald St., La Salle, Que., Canada.

• **Lietuvoje komunistų partija** dabar pravora visas organizacijas per "rekolencijas". Tai, pasiremiant partijos XXII kongreso nutarimais, esą reikalinga labiau įsivinti komunistinį auklėjimą, auginti naują žmogų ir naują sovietinį pilietį.

Per tokias "rekolencijas" jau praėjo visi švietimo darbuotojai ir mokytojai, komjaunimas, dailininkai. Artimiausiu metu praeis ir kiti organizuoti vienietai.

• **Lietuvių Fondui Dr. Rimas ir Giedrė Sidžiai** (Sidevičiai) atsiuntė tūkstantį dol. Jie gyvena Streator, Ill. ir augina tikrai pavyzdinę šeimą — septyni vaikai. Jie kasmet siūnia savo vaikus į lietuviškas vasaros stovyklas ir džiaugiasi, kad jie ten gauna daug lietuviškumo.

Dr. Giedrė baigė 1948 m. medicinos mokslus ir po to apgynė doktoratą iš dermatologijos srities Tuebingeno universitete, Vokietijoje.

Dr. Rimas baigė medicinos mokslus Tuebingeno universitete 1946 m. Po to apgynė doktoratą iš neurologijos srities. Dvejus metus specializavosi akių specialybėje prof. Stock vadovaujamoje klinikoje, prie Tuebingeno universiteto. Atvykęs čia į Ameriką dar dvejus metus specializavosi akių ligų specialybėje Chicago Cook County ligoninėse ir 1957 metais išlaikė specialybės egzaminus. Jam teko 2 metus tarnauti kariuomenėje kaip akių ligų specialistas ir aplankė daug

Azijos kraštų. Nuo 1956 m. turi savo praktiką akių specialybėje Streator, Ill. Jis buvo vienas iš pirmųjų L. F. iniciatorių.

SKUBUS PRAŠYMAS

Skubiai reikalinga visų lituanistinių mokyklų adresai. Reikalas rimtas. JAV valdžia susirūpino, kad visų į JAV atvykusių ateivių kalbos būtų mokomos, vartojamoms ir nebūtų joms leista išnykti. Tuo reikalu Pensilvanijos Universiteto Language Resource Project švietimo Tarybos prašo adresų.

Mokyklų adresai metų bėgyje daug kur yra pasikeitę. Tad visų lituanistinių mokyklų — lituanistinių klasių, šeštadieninių pradiinių ir aukštesniųjų ir aukštųjų bei kursų prašoma prisųsti šias žinias: mokyklos pavadinimas, vedėjo pavardė ir vardas ir tikslus adresas, mokytojų ir mokinių skaičius. Žinias prašoma siųsti — Jeronimas Ignatoniš, 6642 So. Francisco Avenue, Chicago 29, Illinois.

• **Valentina Mažeikienė**, iš Lake Zurich, mokėdama už Dirvą, atsiuntė \$5.00 auką.

• **Jurgis Underys**, iš Cicero, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

PATERSON

Kalbės konsulas V. Stašinskas ir prof. A. Kučas

Lietuvos Nepriklausomybės 44 metų sukaktuvių minėjimas Patersone įvyks vasario 25 d. Iš ryto 10 val. 30 min. bus pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje, 147 Montgomery Place, Paterson, N. J. Gi 3 val. po pietų iškilmingas susirinkimas Lietuvos Piliečių Klubu naujojo salėje, 62 Lafayette St., kur paskaitą skaitys Scranton Universiteto profesorius Dr. Antanas Kučas. Į minėjimą atvyks ir pasakys žodį konsulas Vytautas Stašinskas iš New Yorko. Pridedame minėjimo dalyvauti ir Patersono miesto burmistras.

Po iškilmingo susirinkimo bus meninė dalis: dainos, muzika, deklamacijos ir kt. Minėjimas bus tikrai įdomus, todėl nė vienas Patersono gyventojas tą dieną neturėtų likti namie. Nuo dalyvavimo minėjime gali atleisti tik liga. Visi kviečiami ir labai laukiami ne tik iš Patersono, bet ir iš plačios apylinkės: Clifton, Passaic, Bloomfield, Lodi, Maywood, Hackensack ir kt.

Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Patersonas visuomet pirmavo ir savo pareigą puikiai atlikdavo. Tikimės, kad šiais metais dar daugiau aukos. Negalintieji minėjime dalyvauti, aukas prašome siųsti šv. Rengti Komiteto išdininkui Antanui Masionui, 233 Fulton Place, Paterson 1, N. J. M.

Gerb.

DR. VYTAUTUI ČEPUI,

jo tėveliui MOTIEJUI ČEPUI pavergtoje Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą

ALTS Bostono skyriaus valdyba ir nariai

Reti svečiai, susitikę Los Angeles lietuvių suruoštame Nepriklausomybės šventės minėjime, iš kairės: iš Arizonos atvykęs prof. P. Padalis, iš New Yorko Darbininko redaktorius J. Brazaitis, Dr. Norem — Nepriklausomybės metais Lietuvoje buvęs Amerikos atstovas ir laikraštininkas A. L. Kančausko nuotrauka

Minint Vasario 16, Los Angeles lietuvių dramos sambūris suvaidino "Vieną birželį". Nuotraukoje vaidintojai: J. Šiupins, J. Kaributas, Andrašiūnaitė, J. Pėterienė, V. Gylis ir V. Dovydaitis. L. Kančausko nuotrauka

Nors tą dieną smarkiai lijo, į minėjimą susirinko gausus būrys lietuvių, užpildęs salę. Nuotraukoje tik dalis publikos. L. Kančausko nuotrauka

TORONTO

Lietuvių kredito kooperatyvo Paramos metinis narių susirinkimas kviečia į masą vasario 25 d., 3 val. p. p. Prisikėlimo salėje. Darbo tvarkė numatyta valdybos, kredito komiteto ir priežiūros komisijos pranešimai. 1961 metų pelno paskirstymas, 1962 m. pajamų-išlaidų sąmatos priėmimas. Valdymo ir priežiūros organų darinkimai ir įvairūs sumanymai bei pageidavimai. Parama šiuo metu turi virš 1600 narių.

LB Toronto apylinkės tarybos rinkiminė komisija dėl nepakankamo pasiūlytų kandidatų skaičiaus rinkimus iš kovo 11 dienos nukėlė į balandžio 8 d. Paskutinė data kandidatų sąrašus komisijai pristatyti yra nustatyta kovo 10 d.

NEWARK

Newarko Lietuvių Demokratų Klubas savo metiniam narių susirinkime išrinko naują vadovybę, kurią dabar sudaro: Pranas Sneider — šreibakauskas — pirm., Matilda Strimikienė — vicepirm., Jieva Trečio-kienė — protokolų sekret., Stasys Augūnas — finansų sekretorius, Pranas Strimikis — išdininkas ir Ona

LOS ANGELES

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Los Angeles skyrius, kaip ir kiekvienais metais, vasario 10 dieną, L. A. Lietuvių Tautiniuose Namuose, suruošė vasario 16-tosios minėjimą, kurį pradėjo savo įžanginiu žodžiu L. N. Talkos sk. pirmininkas Dr. Petras Pamataitis.

Savo kalboje Dr. P. Pamataitis trumpai peržvelgė Lietuvos valstybės daugiau kaip prieš septy-

GERIAUSIA DOVANA YRA R. SPALIO — "ALMA MATER"

Grimalauskienė — maršalka.

Klubas turi virš 200 narių ir praeitą rudenį rūpestingai dirbo išrenkant dabartinį New Jersey gubernatorių Richard Hughes.

A. L. T. S-gos 5-tas Newarko skyrius šių 1962 m. vasario mėn. 9 d. turėjo metinį narių susirinkimą. Nors susirinkimas dėl blogo oro buvo negausus, bet darbin-gas ir savo užsimojimus įvykdė. Buvo perrinkta skyriaus vadovybė, aptarta Lietuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimas ir kiti einamieji reikalai. V. K.

silankymu šiuos minėjimus, bet ir taria žodį, tai būtent, prof. Mykolo Biržiškos ir Lietuvos Konsulo Dr. Juliaus Bielskio. Prof. M. Biržiška, kaip jau lietuviškai visuomenė yra žinoma, išliko širdies sutrikimas, tačiau mes visi nuoširdžiai linkime garbingajam Vasario 16-tosios akto signatarui stiprybės ir greito pasveikimo. Lietuvos Konsulas Dr. J. Bielskis negalėjo dalyvauti dėl anksčiau padarytų įsipareigojimų būti tuo laiku kitur.

Toliau Dr. P. Pamataitis pakvietė tarti žodį visuomeninką Aleksandrą Kiršonį. Savo žodyje ir kaip susikaupto ir ryžto dieną tęsti kovą už Lietuvos išlaisvinimą. Didi ir garbinga mūsų tautos praeitis yra tas neišsekamas tautinės kovos šaltinis — todėl "Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia" — baigė savo žodį prelegentas.

Meninėje minėjimo dalyje solistė J. Armonienė sudainavo porą dainų, o muzikas P. Armonas pagrojo violončele porą kompozicijų. Jiems akomponavo Alice Datts.

Minėjimui užsibaigus susirinkusieji buvo pavašinti paruoštais užkandžiais ir kavute. Vašes paruošė ir jomis rūpinosi ponios Pamataitienė, Mažeikienė, Jurkūnienė, Kiršonienė, Skirmontienė ir kt.

Minėjimo metu L. N. Talkos Fondui buvo surinkta apšči aukų, nors dalyvių skaičius, dėl siautiosios dienos didelio lietaus, nebuvo gausus.

Šiuo metu L. N. Talkos Los Angeles sk. valdybą sudaro: Dr. P. Pamataitis, Br. Gediminas, Br. Dūda, Ig. Šešplaukis ir A. Kiršonis.

A.V.

JŪRŲ SKAUTŲ ŠVENTĖ CHICAGOJE

Sausio 25 d. Chicago jūrų skautų BALTIJOS JŪROS tuntas ir jūrų skautų JUODKRANTES tuntas šventė savo sėkmingos veiklos, pirmasis 7 metų, antrasis 4 metų gimtadienį. Lietuviškosios jūrų skautijos sukaktuvinė šventė buvo atžymėta bendromis pamaldomis, kurias atlaikė jūr. sktn. Tėv. J. Raibužis ir iškilmingąja sueiga. Iškilmėse dalyvavo abiejų jūrų skautų-čių tuntų nariai, vadovai ir gausus jūrų skautų remėjų ir svečių būrys. Iškilmingosios sueigos metu jūrų skautai-ės kandidatai ir jaunieji davė žodį, baigusiems jūrų skautų vadovams administracinius kursus, buvo įteikti baigimo pažymėjimai ir du jūrų skautijos nariai buvo apdovanoti Gyvybės Gelbėjimo kryžiumi.

Po oficialiosios iškilnių dalies, jūrų skautai ir skautės susirinkusiems tėveliams parodė savo meninius sugebėjimus ir dainomis visus palinksmėno.

Nuotraukoje: jūrų skautės duoda žodį.

LSB vyr. skautininkas E. Vilkas ir jūrų skautų vedėjas E. Ven-gianskas užriša kaklaraiščius įžodį davusiems skautams.

Skt. M. Monomaitis atvykęs iš Bostono perduoda sveikinimus Chicago jūrų skautams. V. Noreikos nuotrauka